

PODBREZOVAN 12

ŽELEZIARNE
PODBREZOVÁ

Dvojtyždenník Železiarní Podbrezová a.s. | ročník LXVI | vyšlo 18. júna 2010

1 ŽP
na veľtrhoch

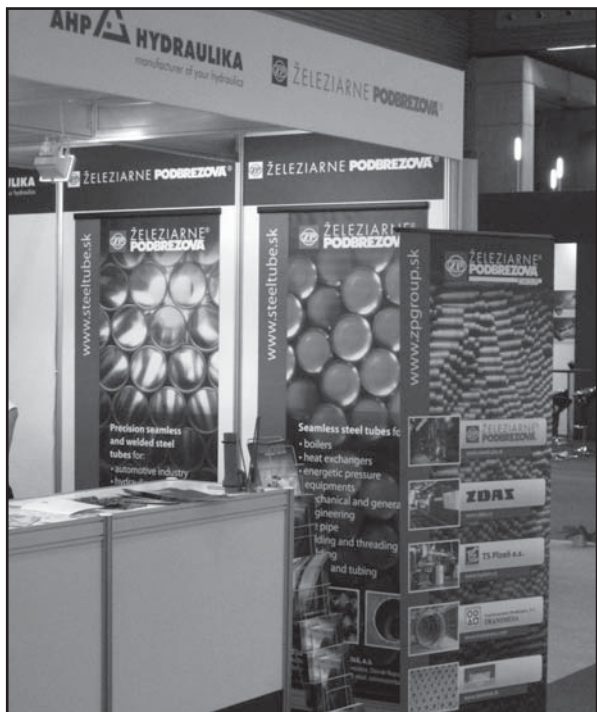
2 Zo života
skupiny

3 Certifikát
už štvrtýkrát

4 Ako sme
volili

5 Čitateľská
súťaž

6 Z festivalu
dychovk

V dňoch 31. mája až 6. júna sa naša spoločnosť zúčastnila na strojárskom veľtrhu v španielskom BIEMH Bilbao. V spoločnom stánku slovenského ministerstva hospodárstva bol prezentovaný aj výrobný program spoločnosti TRANSMESA S.A.

Wola, predajca a distribútor našich výrobkov na poľskom trhu. V stánku pôsobili aj predstavitelia spoločnosti ŽDAS, a.s. Žďár nad Sázavou.

Poľsko je šiestym najväčším obchodným partnerom Slovenskej republiky a pre našu spoločnosť je to trh významný svojim súčasným potenciálom, ale aj svojou perspektívou a rýchle rozvíjajúcou sa ekonomikou. Objem predaja ŽP a.s. do Poľska predstavoval v roku 2009 zhruba 16,8 mil. eur. Z hľadiska exportu predstavuje Poľsko pre ŽP a.s. tretieho najväčšieho partnera, kde nachádzajú uplatnenie najmä

Železiarne Podbrezová Group na ITM Poznaň a BIEMH Bilbao

Veľtrhu Metalforum v poľskej Poznani sa zúčastňuje naša spoločnosť pravidelne. Veľtrh je súčasťou podujatia INNOVATIONS - TECHNOLOGIES - MACHINES (Inovácie - Technológie - Zariadenia). Toto podujatie,

ktoré nesie pomenovanie ITM len štyri roky, sa však pýši 82-ročnou tradíciou.

V spoločnej expozícii sa pod hlavičkou Železiarne Podbrezová Group predstavila spoločnosť SLOVRUR Sp. z o.o., Stalowa

konštrukčné a kotlové valcované rúry, štandardné presné bezšvíkové rúry, presné rúry určené pre výrobu hydraulických rozvodov a navarovacie tvarovky.

(MA)

Dnes nájdete jedenáste kolo súťaže venovanej 170. výročiu založenia podbrezovských železiarní, tradične na piatej strane. Vašou úlohou bude text pozorne prečítať a správne odpovedať na otázku. Nezabudnite priložiť aj kupón. Každé

O cenu generálneho riaditeľa ŽP a.s.

súťažné kolo bude vyhodnotené a jeden zo súťažiacich bude odmenený. Pravidlá súťaže dovoľujú použiť dva žolíky. Ak

splníte požadované kritériá, dostanete sa do zberovacieho bubna o Cenu generálneho riaditeľa ŽP a.s.

Do desiateho kola sa zapojilo 72 súťažiacich a úspešní boli tí, ktorí odpovedali: „...24. novembra 1980.“ JUDr. Radim Kochan z právneho odboru vyžreboval výhercu, stal sa ním Milan Šváb z Ťahárne rúr - oblúkarne, ktorému zažaložel a cenu venoval Ing. Ludovít Ihring, člen Predstavenstva a riaditeľ pre kapitálový rozvoj ŽP a.s.

Foto: Iveta Kardhordová

18. riadne valné zhromaždenie ŽP a.s.

Predstavenstvo spoločnosti Železiarne Podbrezová a.s. (so sídlom v Podbrezovej, Kolkáreň 35, PSČ 976 81, IČO: 31 562 141, zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel Sa, vložka číslo 69/S) zaslalo v 20. týždni všetkým akcionárom pozvánku na **18. riadne valné zhromaždenie, ktoré sa bude konať 21. júna 2010 o 9 hod.** v Dome kultúry Železiarní Podbrezová a.s., Kolkáreň 37/49, Podbrezová a.s.

Program rokovania valného zhromaždenia:

1. Otvorenie a voľba orgánov valného zhromaždenia (predsedu, zapisovateľa, overovateľov zápisnice, osôb poverených sčítaním hlasov).
2. Ročná správa predstavenstva o podnikateľskej činnosti spoločnosti, stave jej majetku a finančnom hospodárení za rok 2009 a informácia o podnikateľskom zámere na ďalšie obdobie.
3. Správa dozornej rady.
4. Schválenie individuálnej účtovnej závierky a konsolidovanej účtovnej závierky zostavených k 31. decembru 2009, schválenie rozdelenia výsledku hospodárenia za rok 2009, schválenie audítora na overenie účtovnej závierky za rok 2010.
5. Zmena stanov spoločnosti.
6. Schválenie návrhov ceny podľa osobitného predpisu.
7. Záver.

Mercedes Vito pre naše gymnázium

Zástupcovia desiatich škôl s certifikátom centra olympijskej prípravy (COP) a samotný COP si 3. júna na pôde Športového gymnázia v Bratislave na Ostredkovej ulici prevzali do užívania mikrobuses Mercedes Vito (dovedna päť vozidiel s pohonom predných kolies a päť „štvrkoliek“) v celkovej hodnote okolo 345 tisíc eur. Financie na tento účel poskytlo Ministerstvo školstva SR a u dodávateľa Mercedes - Benz Slovensko, ktorý vyhral výberové konanie, automobily zakúpil Slovenský olympijský výbor (SOV). Kľúče od novučíckych strieborných mikrobusev Mercedes Vito

Ing. A. Pavlusová, riaditeľka súkromných škôl ŽP s Ing. Pavlom Swiecom, riaditeľom odboru financovania športu, pri preberaní automobilu.

(Pokračovanie na str. 4)

Metalurgický závod - v minulom roku bolo do prevádzky uvedené zariadenie na výrobu foriem na odliatky s využitím furanových formovacích zmesí.
F: J. Šindelka

spoločnosť Sandvik vo Švédsku a ďalších zákaziek podľa cudzej dokumentácie.

V metalurgii ste predpokladali slabšie prvé mesiace, s očakávaním lepšej situácie v druhom polroku. Platí to?

- Predpoklad prepadu a slabších mesiacov v prvom polroku sa v metalurgii naštastie nenaplnil. Boli sme úspešní pri získaní drobných i väčších zákaziek, ktoré dokázali vyťažiť kapacity metalurgie. Naopak, teraz máme obavy z druhého polroku tohto roka, pretože sú signály o stagnácii trhu v tejto oblasti.

A ako sa javí budúcnosť v iných oblastiach?

- V iných oblastiach, ako napríklad vo výrobe nástrojov, dlhodobo čelíme problémom s takmer nulovým dopytom od automobilových firiem alebo so značnou až dumpingovou cenovou konkurenciou, predovšetkým nemeckých firiem. V tejto oblasti sa nám darí naplňať najmä veľké obrábacie centrá zákazkami z neautomobilového prie-

S Ing. Miroslavom Šabartom, generálnym riaditeľom ŽDAS, a.s.

Nedá sa povedať, že kríze je koniec

Blíži sa polrok a tak je namieste otázka: Ako sa vám darí plniť predsavzatia, ktoré ste prijali na začiatku roka. Pri novoročnom želaní ste označili situáciu za veľmi zložitú. Ako sa vám podarilo prežiť prvý polrok v strojárskych oblastiach?

- Stanovené predsavzatia sa nám zatiaľ darí plniť. Prvých šesť mesiacov tohto roka sa nám darilo plniť

aj úlohy vyplývajúce z plánu hospodárenia. Na trhu pretrváva vážna situácia a nedá sa povedať, že kríze je koniec. Aj napriek tomu sa našim obchodníkom darí z väčšej časti naplňať výrobné kapacity jednotlivých prevádzkarní. Kľúčové pre zabezpečenie výrobných kapacít strojárskych výroby pre prvý polrok tohto roka bolo získať zákazky výroby valcovacích stolíc pre

myslu, hlavne do oblasti energetiky.

Materská firma onedlho oslávi svoje 170. výročie založenia. Čo jej zaželáte do nasledujúcich rokov?

- Materskej firme prajem to najdôležitejšie pre jej život a to dostatok zákaziek, aby mohla naďalej zastávať svoju významnú pozíciu na európskych a svetových trhoch a prinášať tak prosperitu jej vlastníkom, zamestnancom a regiónu Horehronie.

Dozorný certifikačný audit

ŽIAROMAT
1890

Dňa 26. mája 2010 bol vo firme Žiaromat, a.s., Kalinovo vykonaný 4. dozorný certifikačný audit, realizovaný audítormi spoločnosti TÜV SÜD SLOVAKIA Košice. Cieľom

auditov bolo preveriť funkčnosť systému manažérstva kvality.

Audit prebehol podľa vopred stanoveného plánu. Okrem základných prvkov normy STN EN ISO 9001 : 2009 – Politika kvality, Ciele kvality, Interné audity, Zlepšovanie – podľa mapy procesov boli preverené hlavné procesy týkajúce sa realizácie produktu od ponukového riadenia až po samotné dodanie produktu zákazníkovi. K hlavným procesom neboli žiadne pripomienky.

Z podporných procesov boli preverené procesy: PP 5 - Riadenie dokumentov a záznamov, PP 6 - Metrológia, PP 7 - Monitorovanie a kontrola procesov, PP 8 - Riadenie nezhodného produktu a PP 2 - Infraštruktúra a údržba zariadení. K procesu PP 2 bolo zaznamenané jedno zistenie, ktoré je potrebné neodkladne odstrániť. Kontrola bude vykonaná pri dohľadnom audite.

Výsledok auditu celkovo môžeme hodnotiť pozitívne. Bolo zaznamenané jedno zistenie a sedem odporúčaní na zlepšenie. Pri audite bolo zistené, že spoločnosť Žiaromat, a.s., disponuje funkčným systémom manažérstva kvality, ktorý je dodržiavaný všetkými zamestnancami.

Sú vytvorené predpoklady pre ďalšie zlepšovanie kvality a to najmä vzhľadom na podporu vedenia spoločnosti, serióznosť voči zákazníkovi a vysokú profesionalitu personálu spoločnosti. Systém MK je založený na aplikácii analýz s cieľom zlepšovať procesy a realizáciu hlavných procesov, určenie cieľov kvality pre všetky úrovne spoločnosti a ich hodnotenie.

Ďalšie dôležité zmenky predovšetkým pozitívneho pozorovania sa týkali (silné stránky):

- podnikateľskej činnosti, ktorú zabezpečuje odborne vyspelý a ambiciózný kolektív,
- dobre tímovej spolupráce.

Eva Detvaiová, ved. ORK a MaK

Takto to tu vyzeralo, konštatoval Stanislav Dráb

Postihli ich povodne

Prvý júnový týždeň bol na Slovensku poznamenaný dlhotrvajúcim dažďom a privalovými vodami, ktoré spôsobili neuveriteľné škody, najmä na juhozápadnom a východnom Slovensku. Starší si iste pamätajú na povodeň v roku 1974, ktorá zasiahla aj areál starého závodu v Podbrezovej. Na valiacu sa vodu, živel, ktorý bral so sebou všetko, sa zabudnúť ani nedá. Hoci hladina Hrona aj tentokrát stúpala, naštastie povodne u nás nehrozili. Zisťovali sme, aká bola situácia v spoločnostiach ŽP GROUP. Väčšina z nich sídli v lokalitách, kde neboli zaznamenané povodne väčšieho rozsahu, postihlo to však

Voda zaplavila celý priemyselný park

jednu z výkupní ocelového šrotu ŽP EKO QELET-u.

Voda zo Žitavy zaplavila 3. júna priestory priemyselného parku vo Vrábľoch, do výšky zhruba štyridsiatich centimetrov bol zaliaty aj celý pozemok a výkupňa ocelového šrotu ŽP EKO QELET, informoval jej vedúci Stanislav Dráb.

ok

Štvrtá úspešná certifikácia v oddelení defektoskopie

Kvalita výrobkov a výkonnosť výroby závisí hlavne na zamestnancoch v organizácii. Správne riadiace princípy, systémy a postupy hrajú veľmi dôležitú úlohu, ale aj schopnosti vytvárajúce konkurenčnú výhodu sú v ľuďoch – zručnosti, disciplína, motivácia, schopnosti riešiť problémy a vzdelávať sa, odborne rásť.

Aj keď v tradičných výrobných organizáciách závisí potreba znalostí základnej technológie u jednotlivých zamestnancov na ich pracovnom zaradení k samozrejmosti, je veľká technická odbornosť potrebná a väčšina výrobných aktivít má významnú technickú zložku. Keď si to premietame do podmienok odboru riadenia kvality, tak sa to týka skúšobnej techniky, strojov a zariadení v značnej finančnej čiastke. Technický stav, kvalita vykonaných prác a odbornosť obsluhy jednotlivých strojov a skúšobných zariadení je dôležitá súčasť práce, hlavne čo sa týka postoja, inteligencie a skúsenosti. Cieľom všetkých zamestnancov by mala byť konkurenčná nadradenosť, pričom technická schopnosť správne skúšať a vyhodnocovať výsledky testovaných výrobkov je dôležitá pri každej práci a zamestnanci musia byť ochotní učiť sa a zvládať technické aspekty svojej profesie. Ináč tomu nebolo ani v dňoch 8. – 10. júna 2010, kedy bol vykonávaný v Železiarniach Podbrezová a.s. - v oddelení defektoskopie, recertifikačný audit dozornou renomovanou firmou TÜV - Nord - Essen, zastúpenou pánom Brustom, so zameraním na kvalitu prác, úroveň a dôveryhodnosť našich kontrolných línií nedeštruktívneho testovania (NDT) pri skúšaní našich výrobkov.

V rámci auditu bola kontrolovaná technická úroveň skúšobného zariadenia, praktická zručnosť obsluhy, úroveň kvalifikácie a systém riadenia procesu NDT. **Vďaka vysokej úrovni dodržiavania horeuvedených podmienok sme od menovanej spoločnosti už štvrtý raz za sebou získali certifikát s platnosťou na ďalšie tri roky.** Je to výsledok ocenenia firmám, ktoré majú vysokú dôveru, vyplývajúcu z vysokej úrovne systémového riadenia tohto oddelenia. Celkovo bolo recertifikovaných deväť kontrolných línií NDT - v prevádzkarni valcovňa bezšvíkových rúr - LKR1 – K23 a v ťahárni rúr linky D1, D2, D3, L1, L2, L3, L4, L5. Po prvý raz boli certifikované ďalšie tri kontrolné linky - vo valcovni bezšvíkových rúr - LKR4 - K24 a v ťahárni rúr linka č.6 - výmenníkových rúr a linka č.7 - inštalovaná z TTS Svinov. V súlade s metódami NDT išlo o 12 vírivo prúdových zariadení s technickou prílohou rotačnej cievky tzv. Circograph, taktiež od firmy Foerster, ďalej 3 zariadenia pre skúšanie rúr ultrazvukom, vo valcovni bezšvíkových rúr LKR1 – zariadenie od firmy Krautkrämmer SRN,

Linka č. 7, inštalovaná z TTS Svinov.

Foto: Ing. R. Ryšánek

v ťahárni rúr - L3 a L7 rotačné systémy od firmi Krautkrämmer a Nuken SRN, doplnené elektronikou DIO 2000 od firmy Starmans s.r.o. Praha a ako posledné to boli 2 systémy rozptylových tokov v ťahárni rúr - L3 a L7, taktiež od firmy Foerster. Uvedený certifikát je pre Železiarne Podbrezová obzvlášť dôležitý, nakoľko rúry vyrobené v tejto akciovej spoločnosti, s platnou a korektnou kontrolou NDT, majú na trhu širšie uplatnenie so zreteľom na povrchovú kvalitu.

Vďaka úsiliu zamestnancov oddelenia defektoskopie, venujúcich sa tejto úlohe

dôsledne a zodpovedne, a sekundárne za zainteresovaným, pomáhajúcim pri realizácii uvedenej akcie, dopadla recertifikácia v náš prospek bez akýchkoľvek problémov a pripomienok zo strany certifikačnej spoločnosti TÜV - Nord - Essen.

Všetkým zamestnancom oddelenia defektoskopie, ktorí sa podieľali na obhajobe certifikátu patrí poďakovanie za kvalitnú prácu, vysoko profesionálny prístup k danej problematike a dobrú prezentáciu úrovne NDT v Železiarniach Podbrezová a.s.

F. Blahút, špecialista odboru riadenia kvality

O situácii na malých vodných tokoch, na ktorých stoja vodohospodárske stavby Železiarní Podbrezová a.s. a na rieke Hron, hovoríme s Ing. Pavlom Rusnákom, technológom prevádzkarne energetika.

Odborný objekt, na rieke Hron v Lopeji, pre HC Dubová. Foto: Te

Aká bola situácia v Podbrezovej a okolí?

- Zvýšená zrážková činnosť v posledných týždňoch sa spájala na Slovensku s množstvom záplav, ktoré spôsobili nielen veľké majetkové škody, ale čo je horšie, prišli pri nich o život i naši spoluobčania.

Situáciu v akciovej spoločnosti Železiarne Podbrezová a na príľahlých vodných tokoch pracovníci energetiky neustále monitorovali vlastnými snímačmi, ktoré sú zabudované na všetkých zariadeniach vo vlastníctve firmy. Vyhodnocovali sme ju z údajov dostupných na internete (z hydrometeorologického spravodajstva, údajov z družíc i radarov...). Hladina Hrona bola monitorovaná ultrazvukovým meraním, v päťnásťminútových intervaloch, pri čerpacej a filtračnej stanici v starom závode. Uvedené skutočnosti svedčili o vyššej aktivite z našej strany, stave pohotovosti. Hoci hladina Hrona – podľa údajov z ultrazvukového merania v ŽP a.s.

v starom závode, nedosahovala limit pre prvý stupeň, 4. júna – kedy bola nameraná v Podbrezovej jej najvyššia hodnota 1,86 metra, sa už k nemu približovala. Prvý povodňový stupeň (200 cm) dosahoval Hron len v Dubovej, platil však aj pre okolité potoky v Bystrej a v Jasení.

Za najviac ohrozené objekty vodných elektrární považujeme pri povodňach hate a náпустné objekty na vodných tokoch, ktoré však boli projektované a postavené tak, aby prepustili aj storočné vody. Elektrárň HC Piesok má svoje odborné miesta (hate) na tokoch Štiavnička hať Mýto a Bystrianka hať Bystrá, elektrárň HC Jasenie má svoje odborné miesta na Jasenskom potoku hať Biele vody, na sútoku Bezmenného a Prostredného potoka hať Bauková a na potoku Lomnista hať Lomnista, HC Dubová má náпустné objekty v Podbrezovej – časti Lopej, na rieke Hron a na Vajskovskom potoku – hať Lopej a MVE Predajná má náпустný objekt na

Hoci sme priamo v ohrození neboli, situáciu sme mali plne v rukách

Jasenskom potoku, v lokalite obce Predajná. Na týchto hatiach neprestajne sledujeme priechodnosť vody, čistíme ich od hrubých nánosov (kmeňov stromov, lístia...).

Z uvedeného vyplýva, že sme neboli priamo v ohrození, no i napriek tomu mali naši pracovníci situáciu plne v rukách, pripravení reagovať podľa jej vývoja.

Priblížite nám, kde všade ste monitorovali stav vody?

- Železiarne Podbrezová a.s. majú vo svojom vlastníctve a prevádzkareň energetika spravuje vodohospodárske stavby, v ktorých sme monitorovali situáciu:

- **v malých vodných elektrárňach:** HC Jasenie, MVE vo vyrovňavej nádrži HC Jasenie, MVE Predajná, HC Dubová a HC Piesok,

- **vo vodných nádržiach:** Hnusno I. a Hnusno II.,

- **v čerpacích staniách užítkovej vody:** na rieke Hron – na Chvatimechu pre nový závod a v starom závode.

Živly sa nedajú skrotiť, sú nevypočítateľné. Môžeme dôslednou prevenciou ich dôsledky minimalizovať?

- Je pravdou, že živly sa nedajú skrotiť tam, kde sa prejavia plnou silou, no je v možnostiach ľudí vyvarovať sa chýb, ktoré znásobujú ich silu a dôsledky. Poučení zo sedemdesiatych rokov 20. storočia sme zdokonalili aj náš systém ochrany. Okrem vybudovania umelého valu nad najnižšie položeným korytom Hrona, boli pre prípady vyšších prietokov alebo povodní v Železiarniach Podbrezová vypracované vnútro podnikové normy - ako povodňový plán a manipulačné poriadky, pre konkrétne vodohospodárske diela, ktorými sa riadime. Vyšpe-

cifikované sú činnosti o postupoch pri manipulácii s vodou, manipulácii za povodní a bezpečnostné opatrenia k mimoriadnym udalostiam. Pre plnenie zabezpečovacích a záchranných prác pred povodňami je zriadená v našej spoločnosti povodňová komisia, ktorá nielenže riadi a metodicky usmerňuje všetky činnosti pri ohrozeniach, ale spolupracuje aj s Obvodným úradom životného prostredia v Brezne.

Preventívne opatrenia sú potvrdením, že sa z predchádzajúceho ohrozenia vieme poučiť, prijať a realizovať zámery, ktoré v budúcnosti zamedzia, prípadne minimalizujú škody. Zrealizované nové stavby, či dôsledná modernizácia všetkých vodohospodárskych diel v ŽP a.s., pomáhajú zvyšovať nielen výrobu vlastnej elektrickej energie, ale aj pripravenosť v čase ohrozenia.

V. Kúkolová

Nezaškodí si zopakovať, že:

- 1. povodňový plán za nebezpečenstvo povodne určuje:**
  - dosiahnutie určeného vodného stavu pri stúpajúcej tendencii vody v toku,
  - pri očakávanom náhlom odmäku, podľa meteorologických predpovedí,
  - pri intenzívnych alebo dlhotrvajúcich dažďoch,
- 2. povodňové prietoky - pre ochranu pred povodňami v akciovej spoločnosti ŽP - sú vyjadrené tromi stupňami povodňovej aktivity:**
  - I. stupeň – stav bdelosti (pri výške Hrona 200 cm),
  - II. stupeň – stav pohotovosti (pri výške Hrona 250 cm),
  - III. stupeň – stav ohrozenia (pri výške Hrona 290 cm),

Vyhlasuje sa stav pohotovosti a stav ohrozenia,
- 3. zabezpečovacie práce v čase ohrozenia vodným žilvom:**
  - ochrana koryta a brehov toku proti ich narúšaniu,
  - odstraňovanie prekážok znemožňujúcich plynulý odtok vód (v zimnom a jarnom období narúšame ľadové celiny a záтары),
  - zabezpečenie mimoriadnej manipulácie na vodných dielach,
  - odvádzanie alebo odčerpávanie vnútorných vód zo zatápaných priestorov,
  - budovanie druhotnej ochrannej povodňovej línie,
- 4. záchranné práce sú opatrenia na záchranu životov a majetku v čase nebezpečenstva povodne:**
  - práce spojené s ochranou a evakuáciou zamestnancov z miest ohrozených alebo zaplavených povodňou, ako aj starostlivosť o týchto zamestnancov na nevyhnutne potrebný čas,
  - ochrana a zachraňovanie majetku.

Integrovaný audit údržby ako jeden z efektívnych prístupov jej riadenia

Z histórie vývoja foriem údržby je zrejmé, že údržba bola dlhé roky považovaná za nákladovo najvyššiu oblasť vo firmách. Dôvodom vysokých nákladov boli - vyšší počet zamestnancov údržby, veľké skladové zásoby náhradných dielcov, úzka špecializácia údržbárov, nižší tlak na výrobu a z toho vyplývajúce predĺžovanie opráv, nižšia úroveň prístrojov a zariadení pre diagnostiku zariadení... V súčasnej dobe sa situácia, v oblasti údržby predovšetkým výrobných zariadení, podstatne zmenila.

Najväčším dôvodom potreby zmeny manažerstva údržby je snaha slovenských výrobcov preniknúť na európske trhy, a s tým spojená celosvetová minimalizácia nákladov na výrobu pri maximalizácii ziskov, za predpokladu bezpečnosti výrobných zariadení a dodržania základných požiadaviek zákazníkov na výroby - dodávaných v požadovanej kvalite, termíne a cene.

Spôsob manažerstva údržby v súčasnosti závisí vždy od veľkosti firmy, od stupňa technickej úrovne výrobných zariadení, od typu a variability výroby s ohľadom na manažerstvo zdrojov, od postavenia na trhu, vplyvu konkurenčného prostredia a pod. Sú využívané nové prístupy a trendy v manažerstve údržby, ktoré pomáhajú naplniť vytýčené ciele výrobného podniku, nastavené presne na podmienky konkrétnej firmy. Nie je možné používať jednotný spôsob manažerstva údržby vo všetkých firmách a podnikoch, z toho dôvodu existuje v súčasnosti variabilita možných spôsobov a prístupov manažerstva údržby.

Najpoužívanejšie z nich sú TPM (totálne produktívna údržba), RCM (údržba orientovaná na spoľahlivosť), Outsourcing (nakupovanie komplexných služieb inou firmou), využívanie informačných systémov riadenia údržby, meranie výkonnosti údržby cez kľúčové ukazovatele (KPI, Scorecards), benchmarking, plnenie požiadav-

Údržba zariadení je v súčasnosti chápaná ako komplex činností zabezpečujúcich prevádzkyschopnosť výrobných zariadení - zahŕňajúca činnosti od jednoduchej starostlivosti o zariadenie cez preventívnu údržbu, prediktívnu údržbu, korektívnu údržbu a plánovanej opravy. Je to oblasť, ktorej sa v posledných rokoch začína venovať vyššia pozornosť z dôvodu snahy výrobcov udržať výrobné zariadenia a prostriedky v prevádzkyschopnom stave s minimálnym počtom prestojov a dosiahnuť tým vysokú pohotovosť zariadení. Spoľahlivosť technických zariadení je jedným z hlavných ukazovateľov úrovne ich kvality.

viek EN ISO a ďalšie.

Z toho vyplýva, že manažerstvo údržby si v súčasnosti vyžaduje odborne vzdelaného manažéra, s vedomosťami z oblasti systémov manažerstva údržby, ale aj človeka vedomostne zdatného v oblasti manažerstva bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, environmentálneho manažerstva, manažerstva kvality, nákladov a pod. Preto sa pohľad a požiadavky na súčasného manažéra údržby

nažerstva bezpečnosti práce. Iba tri firmy zúčastnené na prieskume nemajú zavedený žiadny systém manažerstva. Na tomto mieste je potrebné doplniť, že vyššie spomínané firmy sú vlastníkmi platných certifikátov zavedených systémov manažerstva.

Podstatným predpokladom pre správne manažerstvo v akejkoľvek oblasti je kontrola a zber potrebných údajov. Jednou z ponúkaných možností je interný audit.

Údržba predlžuje životnosť investičného majetku, strojov a zariadení a predpokladom pre správne manažerstvo je kontrola a zber potrebných údajov.

oproti minulosti podstatne zvýšili. Aby mohol efektívne manažovať údržbárske procesy pri zachovaní požiadavky minimalizácie nákladov a maximalizácie zisku, musí byť zdatný vo všetkých spomínaných oblastiach, resp. musí ovládať základné požiadavky, z týchto oblastí (normy, zákony, vyhlášky a pod.).

Positívnym javom v oblasti manažerstva údržby je skutočnosť, že trend zavádzania systémov manažerstva na základe požiadaviek EN ISO v súčasnosti prenikol aj do firiem údržbárskeho charakteru. Z výsledkov vykonaného prieskumu trendu vývoja údržby na Slovensku vyplýva, že z počtu 21 firiem, zúčastnených na prieskume, až 6 firiem má zavedené tri systémy manažerstva Q+E+S, z tohto počtu 2 majú zavedený integrovaný manažerský systém, 8 firiem má zavedený iba systém manažerstva kvality, 3 firmy majú zavedený systém manažerstva kvality + environmentálny manažerský systém, jedna firma má zavedený systém manažerstva kvality + systém ma-

Interný audit je systematický, nezávislý a zdokumentovaný proces získania dôkazov a ich objektívneho vyhodnocovania s cieľom určiť rozsah, v akom sa plnia plánované zámery pre interné účely. Zjednodušené povedané, je to interná kontrola plnenia stanovených požiadaviek.

Interné audity sú v súčasnosti rozšíreným kontrolným mechanizmom a sú dôležitým prvkom kontinuálneho zlepšovania vo firmách. Významnou mierou prispievajú k zlepšovaniu procesov a pracovnej sily, k zníženiu nákladov, k zvyšovaniu výkonnosti organizácii a konkurencieschopnosti a k zvyšovaniu kvality.

Na základe už spomínaného vykonaného prieskumu trendu vývoja údržby na Slovensku formou dotazníka, v počte 21 zapojených respondentov, bolo zistené, že až 58 percent firiem údržbárskeho charakteru používa ako nástroj na zlepšovanie procesov práve interný audit.

Kvalita v údržbe má ale svoje špecifikum - každý proces údržby

možno považovať za kvalitný iba v prípade, ak spĺňa predpísané parametre kvality, za predpokladu správneho manažovania environmentálnych aspektov, pri poznaní možných rizík bezpečnosti práce. Z dôvodu naplnenia vyššie spomínaných pozitívnych prínosov, z vykonávania interných auditov, by mal byť interný audit údržby vykonávaný formou integrovaného auditu údržby.

To znamená, že organizácia by mala auditovať nielen procesy údržby, ale otázky by mali zohľadňovať aj požiadavky stanovené na kvalitu údržby (dokumentácia, zlepšovanie v údržbe prostredníctvom nápravných a preventívnych opatrení a pod.), požiadavky stanovené na environment (zamedzenie úniku nebezpečných látok do podzemných vôd, pôdy a ovzdušia, zamedzenie nadmerného prášenia a hluku a pod.) a požiadavky na bezpečnosť vykonávaných činností (postupy bezpečnej práce, stanovenie a eliminácia rizík pri vykonávaní pracovných činností a pod.).

Napísali iní

Nakoľko európske normy radu ISO, OHSAS ako aj technická špecifikácia TS k norme radu ISO nezohľadňujú úplne všetky požiadavky, do integrovaného systému manažerstva údržby by mali byť zaradené aj právne požiadavky a požiadavky noriem STN (popr. EN) týkajúce sa údržby, prevencie závažných priemyselných havárií a energetickej náročnosti.

Podsystémy integrovaného manažerstva údržby sú zastúpené požiadavkami nasledujúcich noriem, zákonov a nariadení vlády SR:

- podsystém kvality - EN ISO 9001, ISO/TS 16949,
- podsystém ochrany životného prostredia - EN ISO 14001,
- podsystém bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci - OHSAS 18001, zákon č. 124/2006, Z.z., zákon č. 367/2001, Z.z., nariadenie vlády SR č. 395/2006, Z.z., vyhláška č. 261/2002 Z.z.,
- podsystém prevencie závažných priemyselných havárií - zákon č. 261/2002 Z.z.,
- podsystém údržby - STN EN 13306, STN EN 15341,
- podsystém energetickej náročnosti - zákon č. 476/2008, Z.z.

Príprava, vykonávanie a vyhodnocovanie samotného integrovaného auditu je zhodné s požiadavkami EN ISO 19011. Jednotlivé fázy auditu:

- fáza I.: príprava otázok, výber audítora, vypracovanie plánu auditu,
- fáza II.: vlastný audit, odporúčania,
- fáza III.: vyhodnotenie auditu - správa, implementácia opatrení

z auditu, zlepšenie/prínosy.

V prípade vykonávania interných auditov je najdôležitejšia fáza č. 3, tzn. správne popísanie zistených nedostatkov, odstránenie nezhôd a návrh opatrení na zlepšenie stavu. Implementácia opatrení z auditu a následná kontrola ich efektívnosti preukáže vhodnosť navrhnutých opatrení, ako aj efektívnosť celého vykonaného auditu. Je dokázané, že opakovaným vykonávaním interných auditov, či už procesných, systémových alebo integrovaných, v pravidelných časových intervaloch sa v organizáciách zvýšila efektívnosť procesov, efektívnosť pracovnej sily, znížili náklady a zvýšila konkurencieschopnosť.

Vo všeobecnosti nie je mnoho priaznivcov vykonávania interných auditov. Neustále poukazujú na stratu času a zvýšené náklady, spojené s plnením požiadaviek noriem a zákonov, i s vykonávaním auditov. Opak je pravdou. Plnenie požiadaviek noriem pre systém manažerstva, STN, zákonov a vyhlášok sa môže na prvý pohľad zdať drahé, ale v skutočnosti šetrí náklady. Napríklad, pri nesplnení požiadaviek vyhlášky č. 508/2009 Z.z. (bývalá vyhláška č. 718/2002 o VTZ) môže organizácia prísť o povolenie prevádzkovania, či predstavuje vysoké straty.

Pri prekročení povolených limitov vypúšťaných emisií do ovzdušia, nebezpečných látok do podzemných vôd, pri nesprávnom uskladnení a manipulácii s nebezpečným odpadom môže organizácia dostať vysoké pokuty. V prípade nedodržania správneho vybavenia zamestnancov, nevyhnutnými osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, nesprávneho riadenia rizík, používania nebezpečných postupov práce a následne vzniknutými úrazmi prichádza firma o ďalšie veľké peniaze. A takto možno pokračovať ďalej - vznik nežiadúcich udalostí v kvalite a následné reklamácie, únik energií ako aj vznik závažných priemyselných havárií prinášajú obrovské straty.

Na týchto niekoľkých príkladoch možno vidieť, ako správnym manažovaním údržby (ale aj ostatných oblastí) a plnením požiadaviek noriem, zákonov a vyhlášok možno znížiť, resp. ušetriť vysoké náklady firiem a organizácií.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno skonštatovať, že interný audit je vhodným manažerským mechanizmom na zber údajov a informácií každého druhu, následne podporujúci kontinuálne zlepšovanie problémových oblastí zadávaním a plnením prípravných a preventívnych opatrení. Každý manažér potrebuje poznať slabšie stránky a nedostatky vo svojej firme, aby vedel, ktorým smerom má predovšetkým upraviť svoje riadenie, aby bolo čo najefektívnejšie.

(Kvalita 1/2010)

Mercedes Vito pre naše gymnázium

(Dokončenie z 1. str.)

odovzdal zástupcom škôl a COP minister školstva a podpredseda vlády SR Ján Mikoš v prítomnosti prezidenta Slovenského olympijského výboru (SOV) Františka Chmelára a generálneho riaditeľa spoločnosti Mercedes - Benz Andreja Glatza. Na slávnostnom odovzdaní sa zúčastnili aj generálny riaditeľ sekcie štátnej starostlivosti o šport Ministerstva školstva SR Pavol Maco, riaditeľ všetkých sekčných odborov, ako aj predstavitelia viacerých slovenských zväzov olympijských športov.

Centrá olympijskej prípravy vznikli v septembri 2009 v desiatich slovenských mestách ako projekt 24 - hodinovej profesionálnej starostlivosti o najtalentovanejších mladých športovcov

vo veku od 15 do 19 rokov. Šesť centier olympijskej prípravy získalo vlni štatút na štyri roky, ďalšie štyri na dva roky.

Štatút COP

do 30. júna 2013 získali:

- Športové gymnázium Bratislava, Ostredkova 10 pre športy: atletika, džudo, plávanie, športová gymnastika, stolný tenis, zápase-
- nie,
- Športové gymnázium Trenčín, Kožušnícka 2 pre športy: cyklistika, hádzaná (dievčatá), rýchlostná kanoeistika, volejbal (chlapci), vzpieranie,
- Športové gymnázium Košice, Trieda SNP 104 pre športy: basketbal (dievčatá), hádzaná (chlapci), stolný tenis, športová strelba, vzpieranie, zápase-
- Športové gymnázium Trnava, J. Bottu 31 pre športy: športová

gymnastika, džudo, športová strelba,

● Športové gymnázium Banská Bystrica, Trieda SNP pre športy: atletika, basketbal (dievčatá), lyžovanie

● Spojená škola Nitra, Slančíkovej 2 pre športy: volejbal (dievčatá), atletika, stolný tenis.

Štatút COP platný

do 30. júna 2011 získali:

- Spojená škola Žilina, Rosinská cesta 4 pre športy: lyžovanie, vodný slalom,
- Gymnázium Dubnica nad Váhom, Školská 2 pre šport atletika, Súkromné gymnázium Podbrezová, ul. Družby 554/64 pre šport biatlon,
- Spojená škola Poprad, Dominika Tataru 4666/7 pre športy: lyžovanie, plávanie.

(AP)

* ČITATELSKÁ SÚŤAŽ K 170. VÝROČIU ZALOŽENIA PODBREZOVSKÝCH ŽELEZIARNÍ *

Pred transformáciou na akciovú spoločnosť

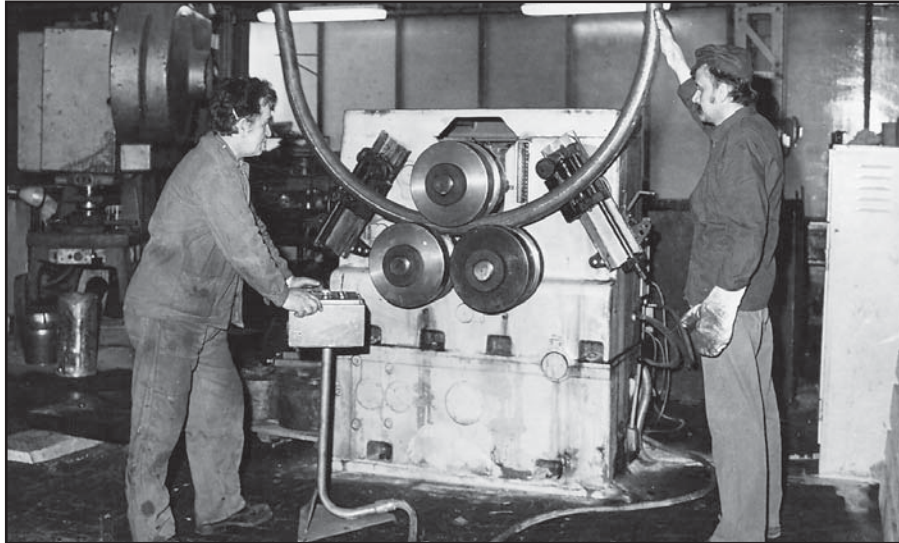
Dňa 1. júla 1989 sa zo Švermových železiarní, ktoré dovtedy tvorili súčasť výroby – hospodárskej jednotky hutníctva železa, stal štátny podnik. Získal tak v hospodárskom sektore nové pozície, predovšetkým ekonomickú samostatnosť. Zo Zákona číslo 88/1988 Zb. o štátnom podniku, vyplynul nový právny inštitút, ktorým sa stala Rada pracujúcich.

Po revolúcii v Československu v novembri 1989, bolo jednoznačné, že éra socializmu sa skončila a štát sa bude vyvíjať novým smerom. Federálna vláda mala dve možnosti. Buď sa uberať po vzore východného Nemcka, ktoré malo silného partnera a predávalo štátne podniky na západ alebo hľadať iné riešenie. Tým riešením bola kupónová privatizácia. S takouto formou transformácie sa pravdepodobne v Európe nikto nestretol.

Federálny parlament schválil Zákon číslo 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby, splnomocnil tak vládu Československej federatívnej republiky, aby svojím nariadením upravila spôsob vydávania investičných kupónov.

Základnou myšlienkou kupónovej privatizácie bola rýchla transformácia štátnych podnikov na akciové spoločnosti. Išlo o to, odovzdať ich akcie obyvateľstvu nie za peniaze, ale za tzv. investičné kupóny. Každý občan nad 18 rokov mal nárok na kupónovú knižku, v ktorej boli šeky na tisíc bodov. Každý podnik, ktorý bol privatizovaný kupónovou metódou, musel spracovať základný privatizačný projekt. Majetok bol prevedený na taký počet tisíc-

Sto sedemdesiat rokov existencie zaraďuje podbrezovské železiarne medzi najstaršie firmy na Slovensku. Prešli 19., 20. a ocitli sa v 21. storočí. Počas tohto obdobia sa vystriedali roky úspechov i neúspechov, niekoľkých svetových hospodárskych kríz, dvoch svetových vojen a štyroch zmien štátneho usporiadania – od monarchie až po demokraciu. Významné udalosti zásadnou mierou ovplyvňovali aj vnútorné dianie. Železiarne sa v ich priebehu menili, zdokonaľovali, rozširovali a nakoniec transformovali na mini hutu.

V súlade s novou stratégiou rozvoja železiarní, zvýšenia pridanej hodnoty výrobkov, vznikla 1. augusta 1991 hutnícka druhovýroba. Ilustračné foto z roku 1991- archív redakcie

korunových akcií, aký zodpovedal jeho výške. Vláda postupne vyberala firmy a zaraďovala ich do kupónovej privatizácie. Na vedení každého štátneho podniku bolo, či sa bude prizeráť na tento proces nestrane alebo si uvedomí, že vstup do prvej vlny kupónovej privatizácie bude pre firmu zásadnou zmenou.

Vedenie podbrezovských železiarní sa o transformáciu zaujímal od začiatku, snažilo sa získať čo najviac informácií a zvažovalo pre a proti. Bolo to ťažké rozhodovanie. Skúse-

nosti s takouto formou neboli a zároveň si vedenie uvedomovalo, že železiarne môžu byť veľmi ľahko za pár korún predané a skončia. Bolo odhodlané za každú cenu pokračovať v tradíciách firmy, ktorá má svoj potenciál. Z histórie jasne vyplývalo, že železiarne prežili ťažké dejinné zvraty aj v minulosti a ich existencia bola neraz ohrozená. V každom zlomovom období sa zachránili len preto, že v čele stáli vždy ľudia, ktorým záležalo na ich udržaní.

Jednoznačným záverom, ako

zachrániť fabriku tentokrát, bolo vstúpiť do kupónovej privatizácie. Predaj kupónových knižiek sa za-

čal 1. októbra a 30. októbra 1991 odovzdalo vedenie Privatizačný projekt Švermových železiarní Podbrezová s cieľom transformácie na akciovú spoločnosť. Pôvodný zámer, zapojiť sa do druhej vlny kupónovej privatizácie, zmenilo rozhodnutie Ministerstva pre správu a privatizáciu, 6. marca 1992. Švermove železiarne splnili podmienky pre vstup do prvej vlny kupónovej privatizácie.

Predkolo prvej vlny kupónovej privatizácie sa začalo 17. februára a prvé kolo 18. mája 1992. Do prvej vlny kupónovej privatizácie bolo zahrnutých 97 percent základného majetku spoločnosti. Vedenie umožnilo všetkým zamestnancom stať sa akcionármi. Kupónové knižky a známky dostali od zamestnávateľa zadarmo. Ich vydávanie sa začalo 20. januára 1992. Každý mohol využiť právo investovať svoje body ľubovoľne a kdekoľvek. Zároveň však všetci dostali možnosť investovať ich do Železiarní Podbrezová akciová spoločnosť, ktorá bola na základe schváleného privatizačného projektu založená 1. mája 1992.

O. Kleinová
Pokrač. v budúcom čísle

Otázka 11. kola

Kedy bol odovzdaný privatizačný projekt s cieľom transformácie Švermových železiarní na akciovú spoločnosť?

Odpovede zasielajte do desiatich dní od vydania tohto čísla do redakcie novín, s uvedením správnej odpovede:

.....

Meno a priezvisko: .....

Prevádzkareň, útvár: .....

■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■

V predvečer parlamentných volieb sme sa opýtali: Chystáte sa voliť?

Opýtala sa: O. Kleinová
Foto: V. Kúkolová

Marcel KUPEC,
centrálna údržba

- Volieb sa zúčastním určite. Nie je mi totiž ľahostajné, kto bude v budúcnosti rozhodovať za nás. Myslím, že každý by mal túto príležitosť využiť.

Ing. Zuzana KOVÁČOVÁ,
technicko – investičný rozvoj

- Idem voliť. Také veľké voľby si nenechávam ujsť, pretože si volíme aj budúcnosť. A aj preto, aby sme potom mali aj na koho nádať.

Igor BROZMAN,
oceliareň

- Pozeral som tých osemnásť strán a je ťažké si z nich vybrať. Som si však vedomý, že voliť by sme mali všetci. Ešte sa rozhodujem.

Rudolf HURÁK,
odbor obrany a ochrany

- Idem voliť. Za bývalého režimu to bolo povinné, nechodil som, teraz je to slobodné, tak idem. Ako by vyzeralo, keby sme všetci povedali, že nejdem?

Pavel GIERLI,
zásobovanie

- Idem voliť. Myslím si, že to by mala byť povinnosť každého občana. Volíme preto, aby bolo lepšie a verím, že aj takto k tomu prispejeme.

* ako sme volili * ako sme volili* ako sme volili* ako sme volili*

Celková účasť v parlamentných voľbách, ktoré sa konali 12. júna 2010 predstavovala 58,33 percenta. Víťazom sa stala strana Smer-SD so ziskom 34,79 percenta platných hlasov voličov. Na druhom mieste sa umiestnila s 15,42 percentami SDKÚ-DS a tretia je so ziskom 12,14 percenta platných hlasov strana Sloboda a Solidarita (SaS). Do parlamentu posunulo 8,52 percent platných voličských hlasov KDH, 8,12 percenta

a 5,07 percenta stranu Most – Híd a päťpercentnú hranicu potrebnú na vstup do parlamentu tesne prekročila SNS so ziskom 5,07 percenta. Smer na základe voličskej podpory získal 62 poslancov, SDKÚ-DS bude mať v parlamente 28 poslancov, SaS 22, KDH 15, Most-Híd 14 a SNS 9 poslancov. V okrese Brezno sa volieb zúčastnilo 28 426 voličov, Smer získal 42,34 percenta hlasov, SaS 14,43 percenta hlasov, SDKÚ DS

13,22 percenta, SNS 6,79 percenta, KDH 6,25 percenta hlasov a Most – Híd 1,40 percenta hlasov. V Podbrezovej z 3 287 oprávnených voličov k urnám pristúpilo 1717, z čoho vyplýva 52,24 percentná účasť. Najviac hlasov získal Smer, 41,99 percenta, SaS 18,43 percenta, SDKÚ DS 11,37 percenta, SNS 7,6 percenta, KDH 3,47 percenta a MOST – HÍD 1,65 percenta hlasov. (ok)

Pobyť na slnku by sme však mali prispôbiť svojmu fototypu. Obecné platí, že svetlovlásť ľudia mávajú menej pigmentu, a preto sú náchylnejší na spálenie. Najmä pri mori je vhodné svoj pobyt na slnku obmedziť na dopoludnie a odpoľudnie. Používajte krémy s ochranným filtrom aspoň 15. V čase najsilnejšieho žiarenia sa chráňte vzdušným odevom, bavlnenou šatkou, alebo košelou a klobúkom so širokým okrajom. Inak by sa vám mohlo stať, že si more príliš neužijete.

Fototyp 1

Svetlá, pehavá pleť, ryšavé vlasy: mal by sa vyhýbať dlhodobému pobytu na slnku a používať prípravky s najvyšším ochranným faktorom.

Fototyp 2

Svetlá pleť, blond vlasy, modré alebo zelené oči: musí si dopriať slnko v menších dávkach a použí-

Zdravie máš len jedno

Opalovanie nie je nebezpečné, nebezpečné je, ako sa opalujete

Hrozivé dažde vystriedalo krásne slnečné, horúce počasie a uvedomujeme si, že je tu čas dovolení. K prípravám na ne patrí nielen výber vhodnej destinácie, či dokúpenie letných vecí do šatníka, prípadne očkovanie či zabezpečenie iných potrebných náležitostí. Postupne si zvykáme aj na to, že aj na slnečné lúče sa musíme pripraviť. Dnešné poznatky o slnečnom žiarení a jeho účinkoch nás presvedčujú, že už neplatí, čo najskôr chytiť čo najviac bronz, pretože opálený človek, rovná sa zdravý človek. Je otázne, či vôbec zdravé opalovanie existuje. Neustále prichádzajú nové a nové informácie o nebezpečnosti nadmerného či nesprávneho opalovania a o rôznych ochoreniach kože. Stále je však ešte mnoho ľudí, ktorých jediným cieľom na dovolenke je opekať sa od rána do večera a čokoládový vzhľad je vrchol efektu celého pobytu. Hovoriť o škodlivosti opalovania neznamená však tvrdenie, že slnko má iba negatívne účinky na ľudský organizmus. Bez slnečných lúčov by dokonca neexistoval na Zemi žiadny život. Slnko vyžaruje lúče, ktoré stimulujú syntézu vitamínu D v pokožke a preto aj opalovanie má svoj význam.

vať kvalitné prípravky s najvyšším ochranným faktorom, pretože rýchlo sčervenie a spáli sa.

Fototyp 3

Svetlohnedá pleť, hnedé vlasy a oči: spáli sa len zriedka a v priebehu leta sa dopracuje k peknému bronzu. Ochranných emulzií by sa

Nezabudnime, že aj pri pobyte vo vode či plávaní je naše telo vystavené UV lúčom. Chráňme malé deti pred nadmerným pobytom na slnku. Ich pokožka je jemnejšia a prirodzená ochrana proti UV žiareniu nižšia, ako u dospelých. Náchylnosť na vznik rakoviny kože vplyvom UV žiarenia je u detí podstatne vyššia ako u dospelých! Myslime na to, že UV žiarenie nás zasahuje aj v tieni (až do 50 percent intenzity slnečného jasu). V jemnom tieni môžeme svoje telo postupne na UV žiarenie privykať. Ak je náš zrak vystavený slnku, používajme dostatočne silné slnečné okuliare. V prípade, že sa na našom tele prejaví účinok slnka zmenou farby pigmentových škvrn či materských znamienok,

ZP GASTRO servis

Jedálny lístok od 21. do 27. júna 2010

Pondelok

Polievka: fazuľová kyslá, pečivo
Nítrianske bravčové stehno, knedľa
Pečené kuracie stehno, zelen. ryža, šalát
Granatiersky pochod, cvikla
Šalát lahôdkový, pečivo
Špaldové halušky s tvarohom, zakysanka
Makový závin s jablkami, kakao
Bageta s kur. mäsom (kur. mäso, hláv. šalát, kukurica, kapia, pikantný dresing)
Vyprázaný bravčový rezeň, pečivo

Utorok

Polievka: mrkvová s pórom, pečivo
Údené mäso, zemiakový šalát
Morč. prsia na hrášku so šampiňón., slov. ryža, šalát
Baraní guláš, halušky
Grécky šalát, pečivo
Plnené hovädzie mäso, zeleninová obloha
Cesnakové osie hniezda
Bageta čínska (šunka, parad., ster. uhorka, čin. kapusta, mrkva, čínsky dresing)
Pečená bravčová krkovička, pečivo

Streda

Polievka: kapustová s klobásou, pečivo
Brav. mäso Chili con Carne, ryža, šalát
Peč. morčacie stehno, červená kapusta, knedľa
Vyprázaná brokolica, zem., tatárska omáčka
Pórovo – hráškový šalát, pečivo
Tofu s kuracími prsiami na čínsky spôsob
Pečené buchty orechové, kakao
Bageta syrová (maslo, syr niva, syr údený, vajce, hlávkový šalát, kapia)
Pečené kačacie stehno, pečivo

Štvrtok

Polievka: kuracia s fazuľ. a kukuric., pečivo
Pivársky vyprázaný morč. rezeň, zem., šalát
Maďarský hovädzí guláš, cestovina
Pizza tuniaková s olivami
Pekinský šalát so šunkou, pečivo
Plnená paprika sójová a ryžou, zemiaky
Tvarohový náyp s višňami
Bageta gurmán (lahôd. kare, ster. uhorky, vajce, maslo, horčica)
Vyprázaný karbonátok, pečivo

Piatok

Polievka: kláštorná, pečivo
Sviečková hovädzia pečienka, knedľa
Marocké kuracie prsia, ryža, šalát
Špenátový prívarok, volské oko, zemiaky
Strukovinový šalát miešaný, pečivo
Halušky s kyslou kapustou
Zemiak. knedličky čučoried., mak. posýpka
Bageta šampiňón. so šunkou (šunka, šampiň., vajcia, syr, čínska kapusta, kukurica, dresing)
Vyprázané kuracie stehno v cestíčku, pečivo

Sobota

Polievka: hrachová so šalámou, pečivo
Podtatranský plnený brav. rezeň, zem., šalát

Nedeľa

Polievka: horácka, pečivo
Kurací rezeň Andalúzia, tarhoňa, šalát

Jedálny lístok od 28. júna do 4. júla 2010

Pondelok

Polievka: kyjevská šči, pečivo
Vypráž. mor. med. so šunkou a syr., zem., tatár. omáčka
Bravčové mäso na paprike, cestovina
Držky na diabolský spôsob, knedľa
Hydinový šalát, pečivo
Zem. haruľa s olivami, parad. omáčka
Rezance s jablkami
Bageta Apetito (šunka, ster. uhorky, kapia, pór, čínska kapusta, syr, dresing)
Vyprázaná ryba, pečivo

Utorok

Polievka: držková, pečivo
Maďarský hovädzí guláš, knedľa
Prírodný brav. rezeň, ryža s mexickou zel., šalát
Špagety Neapol
Špargľový šalát so šalámou, pečivo
Morčacie prsia na hrášku, mrkvový šalát
Palacinky s lekvárom a čokoládou
Bageta indická (kur. šunka, ster. uhorky, červ. kapusta, syr, maslo, horčica, pikantný dresing)
Údená krkovička, pečivo

Streda

Polievka: hrstková, pečivo
Detvianska nátura, opekané zem., uhorka
Španielske kuracie stehno, tarhoňa, šalát
Hydinový náyp so zeleninou
Syrový šalát s orechmi, pečivo
Francúzsky fazuľkový náyp
Ovocná bublanina, kakao
Bageta moravská (morav. mäso, uhorka, šalát, maslo, horčica, syr, kapia, pikantný dresing)
Vyprázaný bravčový rezeň so sezamom, pečivo

Štvrtok

Polievka: zeleninová domáca, pečivo
Morčacie prsia plnené nivou, ryža, šalát
Pečený bôčik s plnkou, kapusta, knedľa
Baklažán dusený s paradajkami
Bretónsky šalát, pečivo
Zapekané sój. papriky, zeleninová obloha
Hanácke koláče, kakao
Bageta s kuracím mäsom (kur. mäso, hláv. šalát, kukurica, kapia, pikantný dresing)
Pečené kur. stehno vykosené, pečivo

Piatok

Polievka: fazuľová kyslá, pečivo
Cigánska hov. roštenka, slov. ryža, šalát
Parnský brav. rezeň, zem. kaša, šalát
Furmanské halušky
Ružový cestovinový šalát s tuniakom
Šefovský šalát
Maxi buchta s orech.-višňovou náplňou, vanil. krém
Bageta šalámová so šalátom (saláma, uhorka, šalát, paprika, paradajky, šalát konzumný)
Plnená sekaná pečienka, pečivo

Sobota

Polievka: goralská, pečivo
Sviečková hovädzia pečienka, knedľa

Nedeľa

Polievka: bulharská, pečivo
Brav. rezeň s pečeuou, ryža, šalát

Foto: O. Kleinová

však nemal vzdáť

Fototyp 4

Južanská hnedá pleť, tmavé až čierne vlasy a oči: opaluje sa veľmi rýchlo, no na pláži by sa mal tento typ pre škodlivé UVA žiarenie natrieť krémom či mliekom na opalovanie.

Problémom môžeme predchádzať uvážlivým vystavovaním sa slnečným lúčom, ale i konzumáciou potravín obsahujúcich vitamín C, ochraňujúceho imunitný systém, vitamín B7 biotin pre zdravú kožu a vlasy, vitamín B3 pre metabolizmus a podporu liečivého procesu, potravín obsahujúcich stopové prvky ako je napr. selén, ktorý viaže voľné radikály, či zinok, ktorý napomáha hojeniu popálenín. Vyberajme si opalovací prostriedok (opalovacie mlieko, krém) s dostatočným ochranným faktorom – číslo ochranného faktora určuje kolko krát prípravok predlži čas, ktorý vydrží vaša pokožka na slnku bez spálenia. Myslime na to, že opakovaná aplikácia prípravku nezvyšuje ochranný faktor, takže doba na slnku je obmedzená jeho číslom a toleranciou vašej pleti. Vyňbajme sa pobytu na slnku v poludňajších hodinách, pretože vtedy je intenzita UV žiarenia najvyššia. Opalovací prostriedok aplikujme polhodinu pred pobytom na slnku, aby ho pokožka mohla dostatočne absorbovať. Ak sa pri opalovaní kúpeme, používajme vode odolný prípravok, alebo po utretí aplikujme prípravok znovu.

alebo zmenou ich veľkosti, vyňbajme sa slnku. Ak ide o výrazné zmeny, radšej vyhľadajme lekára. Ak máme citlivú pokožku a pobyt na silnom slnku nám spôsobuje problémy, vyberajme si dovolenku pri mori mimo letných mesiacov, kedy nie je intenzita slnečných lúčov taká vysoká.

Čo ak sme sa už spálili?

Pokiaľ sa nám spáleniu nepodarilo predísť, mali by sme sa zdržiavať v miestnostiach chránených pred slnkom. Na ľahko spálenú kožu postačí bežný zásyp, alebo chladivý tekutý prášok bez prísad. Na pluzgiere a hlavne ich praskajúce stopové prvky ako je napr. selén, ktorý viaže voľné radikály, či zinok, ktorý napomáha hojeniu popálenín. Vyberajme si opalovací prostriedok (opalovacie mlieko, krém) s dostatočným ochranným faktorom – číslo ochranného faktora určuje kolko krát prípravok predlži čas, ktorý vydrží vaša pokožka na slnku bez spálenia. Myslime na to, že opakovaná aplikácia prípravku nezvyšuje ochranný faktor, takže doba na slnku je obmedzená jeho číslom a toleranciou vašej pleti. Vyňbajme sa pobytu na slnku v poludňajších hodinách, pretože vtedy je intenzita UV žiarenia najvyššia. Opalovací prostriedok aplikujme polhodinu pred pobytom na slnku, aby ho pokožka mohla dostatočne absorbovať. Ak sa pri opalovaní kúpeme, používajme vode odolný prípravok, alebo po utretí aplikujme prípravok znovu.

Festival dychových hudieb Valaská 2010

Opäť sa jedno júnové sobotňajšie popoludnie vo Valaskej premenilo na festival nielen slovenských, ale i zahraničných dychových hudieb. Jeho 39. ročník sa začal 5. júna 2010 zvolávacím pochodom ulicami obce a pokračoval na námestí, kde sa divákovi ako prvé predstavili malé dychové orchestre - Mostárenka z Brezna, Cementón z Banskej Bystrice a Detský orchester pri Základnej umeleckej škole Brezno. Po nich nastúpili s razanciou tie väčšie - Dychová hudba z Valaskej, Dychová hudba Železiarní Podbrezová a Dychová hudba mesta Brezna. Hostom festivalu bol český Mládežnícky dychový orchester ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, sprevádzaný mažoretkami.

Hudobný program, spestrený predajom výrobkov ľudových remeselníkov, ale aj produktov a výrobkov slovenského salašníctva, ukončili zúčastnené orchestre spoločným koncertom. Jednou z troch spoločne odohraných skladieb bola upravená pieseň - Slovenské mamičky. K spevákovi sa pridali diváci a v závere festivalu sa Valaskou niesli krásne tóny tejto slovenskej ľudovej piesne.

(vk)

Foto: Lenka Lehoczka

ŠTUDENSKÝ KEMP

ŽP Informatika s.r.o. pozýva študentov vysokých škôl so zameraním na informačné technológie na každoročný študentský kemp informačných technológií. Kemp sa uskutoční v termíne **od 19. júla do 13. augusta 2010.**

Ďalšie pokyny a informácie sú dostupné na adrese:

<http://www.zpinformatika.sk/kemp2010/intro.pdf>

Spomíname

Dňa 6. júla si pripomenieme prvé výročie odvetdy, ako nás navždy opustil náš kolega a priateľ

Peter BAŤKO z Michalovej. Vy, ktorí ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S úctou spomínajú kolegovia z ľahárne rúr

Dňa 11. júna uplynulo dvadsať rokov odvetdy, ako nás navždy opustil milovaný manžel, otec a švagr

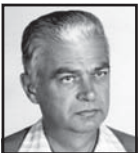
Miroslav MAKOVÝ z Brezna.

S láskou a úctou spomína rodina

Dňa 12. júna sme si pripomenuli päť rokov odvetdy, ako nás navždy opustil náš otec a starý otec

Milan GIERTLI z Brezna.

S láskou a úctou spomínajú deti s rodinami

Dňa 20. júna uplynie desať rokov odvetdy, ako nás navždy opustil milovaný manžel, otec a starý otec

František PÔBIŠ z Podbrezovej.

S láskou a úctou spomínajú manželka a deti s rodinami

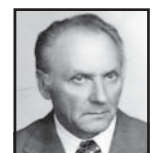
Podakovanie

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom a ostatným, ktorí sa prišli rozlúčiť s našim drahým otcom, starým a prastarým otcom

Jánom SIMANOM

z Jasenia - časť Kramlište.

Ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa pokúšali zmeniť náš hlboký žiaľ a zároveň za dôstojnú rozlúčku ďakujeme Dychovej hudbe ŽP.

Smútiaca rodina

■ tradičnú rozlúčku so školským rokom PRIVOLAJME PRÁZDNINY, zorganizovanú OZ Podbrezovské slniečko, Kláskom a obcou Podbrezová na 19. júna 2010. Začiatok je o 10. hod. na kúpalisku v Podbrezovej, od 12. - 14. hod. bude prechádzka traťou a plnenie úloh s cieľom v C-klube. Na programe budú šermiari, policajti, psovodi, horská služba a potápači,

■ festival MAJSTROV DYCHOVEJ HUDBY, ktorý sa uskutoční 27. júna o 14,30 hod. v areáli futbalového štadióna v Kanianke. Na jedinečnom festivale sa predstavia špičkové dychové hudby, ktoré sú víťazmi majstrovstiev Európy a národných súťaží zo Slovenska, Čiech a Rakúska,

Pozývame vás, na:

■ autorskú výstavu textilných divadelných bábok Renáty Štípkovej a Martiny Vaščurovej „Z rozprávky do rozprávky“ (bábky a bábkové divadlá), ktorá je inštalovaná v Horehronskom múzeu (Meštiansky dom č. 13 v Brezne) v mesiacoch jún a júl,

■ 45. ročník regionálneho folklórneho festivalu s účasťou slovenských a zahraničných folklórnych súborov - Horehronské dni spevu a tanca, ktorý sa uskutoční 25. - 27. júna v amfiteátri v Helpe,

■ 4. ročník súťaže ťažných koní BREZNIANSKY KONIARIK, ktorá sa uskutoční 26. júna o 10. hod. v Brezne na Lúčkach,

■ reprízu inscenácie K. Mišíkovej ZABUDLA SOM, v podaní členov Divadelného súboru Jána Chalupku, ktorá sa uskutoční 29. júna o 19. hod. v MDK Brezno,

■ výstavu kresleného humoru a satiry XV. ročníka medzinárodnej súťaže BOMBUROVA ŠABĽA, ktorá je verejnosti sprístupnená v Synagóge Brezno do 30. júna.

Blahoželáme júnovým jubilantom

pracovné jubileá

40 - ročné

Milan ČÍŽIK, Jozef WEISENBACHER

35 - ročné

Ján KOŠTIAL, Miroslav TRANGOŠ

30 - ročné

Ing. Eva BARBIERIKOVÁ, Alena HUČKOVÁ

25 - ročné

Miroslav SITÁR

20 - ročné

Stanislav GAŠPAROVIČ, Ivana GREKČOVÁ, Pavel CHROMEK, Peter KÚDELKA, Marian ZOHN

životné jubileá

Pavel FIGLUŠ, Jozef GIERTL, Darina HAVLÍČKOVÁ, Ivan JANEČEK, Rastislav KOLEČÁR, Ing. Zuzana KOVÁČOVÁ, Pavol PANČÍK, Emil PEŤKO, Ján PLŠKO, Alžbeta GIERTLOVÁ, Jana KORTÁNOVÁ, Ján KOVAŘOVIČ, Irena PEŤKOVÁ, Ivan PRUKNER, Ľubomír PEŤKO

Inzerčná služba

Predám detský kočik ARO, trojkombinácia, nafukovacie kolesá, preklápacía rúčka, pláštenka, taška, prenosný vak.
Info: 0907 590 868

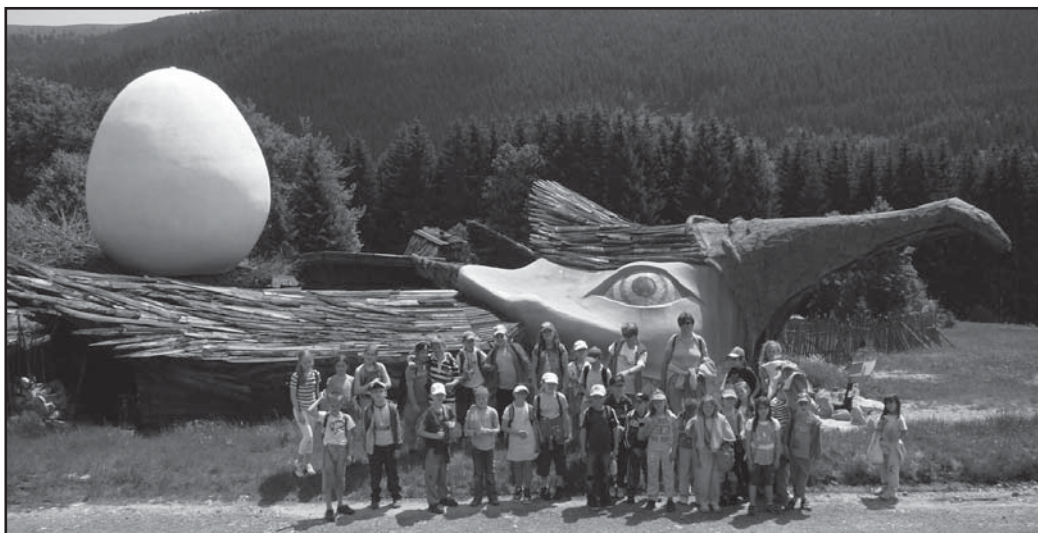
Predám Octaviu 1,9 Tdi, r. v. 1998, prvý majiteľ, cena dohodou.

Kontakt 0905 681 196

Podakovanie

Pri príležitosti úspešného ukončenia štúdia na Hutníckej fakulte v Košiciach úprimne ďakujem svojej rodine, predovšetkým manželke, za pomoc, tolerantnosť a ústretovosť, ktorú mi preukazovala počas uplynulých piatich rokov.

Ing. Stano Turňa, oceliariň

Ďakujeme Nadácii Železiarne Podbrezová za poskytnutie autobusu na školský výlet na hrad Ľupča a Donovaly - Habukuky pre žiakov Základnej školy Podbrezová - Štiavnička. Vďaka vašej pomoci a krásnemu počasiu sme strávili príjemný deň, plný hodnotných zážitkov, na ktoré budeme dlho spomínať.

Žiaci a učiteľky zo Štiavničky

Na ME štvrtý

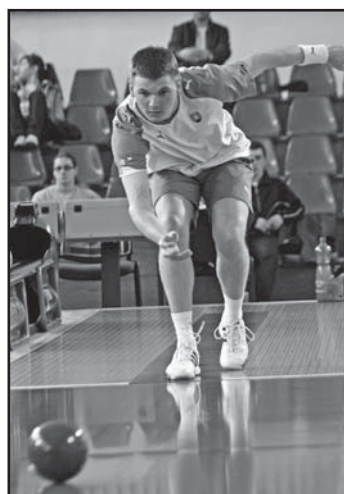
Na športovej stránke Podbrezovana sa za ostatných desať rokov neraz objavilo meno Peter Bella. Najprv sme ho prezentovali ako úspešného tenistu, následne ako kulturistu. Dnes úspešný absolvent inžinierskeho štúdia na Hutníckej fakulte TU v Košiciach má za sebou aj zdarnú jamú časť športovej kariéry v klasickej kulturistike. Odštartoval ju 1. mája víťazstvom na Veľkej cene Starej Ľubovne v kategórii nad 175 cm. Následne, o týždeň, v Bratislave obhájil druhýkrát titul majster Slovenska v klasickej kulturistike mužov nad 180 cm. Odmenou pre neho bol štart na Majstrovstvách Európy v holandskom Maastrichte, kde skončil na peknom štvrtom mieste. Časť svojho úspechu pripisuje aj finančnej pomoci poskytnutej pre prípravnú činnosť Nadáciou Železiarni Podbrezová, ktorej tľmočíme jeho poďakovanie.

O.K.

Majster sveta

V chorvátskej Rijeke sa 24. – 29. mája uskutočnili XV. majstrovstvá sveta juniorov U –18. Zúčastnili sa ich dvaja reprezentanti Kolkárskeho oddielu ŽP Šport, a.s. – Kristína Diabelková a Vilmoš Zavarko. Diabelková reprezentovala farby Slovenskej republiky, zatiaľ čo Zavarko (na snímke) bol súčasťou reprezentácie Srbska. Úspešnejší z dvojice bol aktuálny svetový rekordér Zavarko, ktorý si vybojoval dve zlaté medaily – v družstvách a v dvojiciach. Vo finále jednotlivcov obsadil 12. miesto a v kombinácii družstiev, ktoré skončilo na 9. priečke a v súťaži párov vypadla spoločne s Drabščákovou v prvom kole. Slovensko obsadilo na majstrovstvách sveta tretie miesto v hodnotení národov a získalo dve strieborné medaily (tandem mix – Listoferová – Klubertová a finále jednotlivkyň – Listoferová) a dve bronzové medaily (v družstvách a v kombinácii jednotlivcov – Jasenský).

Bronzová pre Dilského

V dňoch 5. - 6. júna sa uskutočnili majstrovstvá Slovenska v kolkoch jednotlivcov v kategóriách juniorky, junióri, dorastenci, žiačky a žiaci. Junióri odohrali turnaj na dráhach Interu Bratislava, dorastenci, dorastenci a juniorky v Trenčíne a žiaci súťažili v Trstenej. Z hráčov Kolkárskeho oddielu ŽP Šport, a.s., sa presadil junior Tomáš Dilský, ktorý obsadil 3. miesto. V kategórii dorastencov skončil Marek Mihok na 8. mieste, zo žiakov skončil na 6. mieste Radovan Balco, keď na bronzovú priečku mu chýbal jediný bod. V súťaži družstiev obsadilo družstvo Podbrezovej - v zložení Balco, Štefančík, Babčan, piatu priečku a v súťaži dvojíc (Balco – Štefančík) obsadili 8. miesto.

Výsledky majstrovstiev Slovenska :

Junióri: 1. Ján Jasenský (Inter Bratislava), 2. Daniel Pažitný (ZKK Hlohovec), 3. Tomáš Dilský (ŽP Šport). **Umiestnenie našich ďalších hráčov** - Ľuboš Figura obsadil 18. miesto.

Juniorky: 1. Ľubica Listoferová (Post Schwechat), 2. Eva Maricsová (Herz Viedeň), 3. Veronika Komentová (Tatran Sučany). Naša Dominika Skalošová obsadila 8. miesto.

Dorastenci: 1. Martin Koleják (ŠKK Trstená), 2. Tibor Varga

(Slavoj Veľký Šariš), 3. Ján Vyletel (Tatran Sučany). Na 8. mieste bol Marek Mihok a 10. skončil Tomáš Dilský z KO ŽP Šport, a.s. Umiestnenie hráčov Podbrezovej: 8. M. Mihok a 10. T. Dilský. Prvým nepostupujúcim do finále bol Tomáš Dzriad, ktorý skončil na 17. mieste, keď na postup mu chýbali 2 body.

Žiaci: 1. Lukáš Juris (ŠKK Trstená), 2. Patrik Dzurek (ŠKK Trstená), 3. Tomáš Truska (TKK Trenčín). Z našich žiakov bol 6. Radovan Balco, 18. Marek Štefančík a 19. Michal Babčan.

(kys)

Mládežnícky futbal

Podbrezovskí starší žiaci, hrájúci 1. ligu, v 26. kole 12. júna privítali na domácej pôde súpera z Čadce, ktorého tím U-15 porazil výsledkom 7:1 (tri góly vsietil Jakuba, po jednom pridali Furman,

Németh, Trajtel a Szoke)

Družstvo U-14 taktiež zvíťazilo rozdielom jedného gólu (3:2). Za Podbrezovú skórovali Pocklan (2) a Komora.

(rk)

Foto: I. Kardhordová

Kúpalisko v Podbrezovej je otvorené

„Letná sezóna na kúpalisku na Kolkárni v Podbrezovej bola otvorená 15. júna“, informovala nás Ing. Soňa Máziková, riaditeľka ŽP Šport, a.s., ktorú sme požiadali o ďalšie informácie: **Môžete nás oboznámiť s prevádzkou kúpaliska a výškou vstupného?**

- Kúpalisko bude otvorené denne od 9. – 18. hodiny. Deti do päť rokov majú vstup voľný. Vstupné pre deti od 5 – 15 rokov je 1,5 eura (do 15. hod. 1 euro), pre študentov 2 eura (do 15. hod. 1,5 eura), dospelých 1,50 eura (do 15. hod. 1 euro) a dospelých 3 eurá (do 15. hod. 2 eurá).

Čím návštevníkov prekvapíte tento rok?

- Ako v predchádzajúcich rokoch, rekreanti majú k dispozícii požičovňu so športovým náradím pre volejbal (upravené bolo ihrisko) a pre stolný tenis. Nakoľko v tomto období prebiehajú majstrovstvá sveta vo futbale, na ktorých má Slovensko svoje zastúpenie, neochudobníme návštevníkov o priame prenosy, budú ich môcť sledovať prostredníctvom veľkoplošnej obrazovky. Samozrejme, k pobytu pri vode patrí aj občerstvenie, ktoré návštevníkom poskytne prevádzkovateľ bufetu.

(vks)